

0046 8 7865037-2001
T C I - 2001

REGERINGEN

Regeringsbeslut

1:3

2009-07-09

JuBC2008/2175/BIRS
(delvis)

Justitiedepartementet

Nationella åklagarmyndigheten i Rwanda
KIGALI
Rwanda*Handwritten signature*Utlämning till Rwanda

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att Sylvère Ahorugeze ska utlämnas till Rwanda för brott som enligt svensk lag motsvarar folkmord samt medhjälp och stämpling till folkmord, åtalspunkterna 1-5.

(Regeringen avslår framställningen i den del den avser bildande av, medlemskap i samt ledning av en kriminell organisation vars syfte och existens består i att skada människor eller deras egendom, åtalspunkten 6.)

För utlämningen gäller följande villkor.

1. Sylvère Ahorugeze får åtalas eller straffas i Rwanda för annat brott som han begått före utlämningen eller utlämnas till annan stat endast om

- a. den svenska regeringen har lämnat ett särskilt medgivande,
- b. han frivilligt har låt bli att lämna Rwanda inom fyrtiofem dagar efter antingen rättegången eller det att han avtjänat det straff som han kan komma att dömas till, eller
- c. han har återvänt till Rwanda efter att ha lämnat landet.

Verkställighetsfrågan

Utlämningsbeslutet ska verkställas på följande sätt.

Justitiedepartementet ska underrätta Rikskriminalpolisen och Interpol Stockholm om när Nationella åklagarmyndigheten i Rwanda fått del av detta beslut.

Utsändningsdatum	Utsändningsort	Enhet
09-07-09 10:00	Stockholm	Justitiedepartementet
09-07-09 10:00	Stockholm	Justitiedepartementet
09-07-09 10:00	Stockholm	Justitiedepartementet

0046 8 7865037..

2

Rikskriminalpolisen ska via Interpol Stockholm komma överens med berörd myndighet i Rwanda om tid och plats för överlämnande av Sylvère Ahorugeze till den eller de personer som vederbörande rwandisk myndighet har utsett.

Sylvère Ahorugeze ska avhämtas inom tre veckor från det att Nationella åklagarmyndigheten i Rwanda fick meddelande om att utlämningen kan verkställas.

Ärendet

Nationella åklagarmyndigheten i Rwanda har i en framställning den 4 augusti 2008 begärt att rwandiske medborgaren Sylvère Ahorugeze, född den 1 maj 1956, ska utlämnas till Rwanda för lagföring. Till stöd för framställningen har återopats en av den rwandiske riksåklagaren Martin Ngoga utfärdad häktningsorder daterad den 17 juli 2008, av vilken framgår att Sylvère Ahorugeze är misstänkt för bland annat brott som enligt svensk rätt motsvarar folkmord samt medhjälp och stämpling till folkmord i Rwanda under tiden den 6 april till den 4 juli 1994.

Regeringen har i enlighet med 15 § lagen (1957:668) om utlämning för brott (utlämningslagen) överlämnat ärendet till riksåklagaren. Denne har med eget yttrande överlämnat ärendet till Högsta domstolen för prövning.

Högsta domstolen har i beslut den 26 maj 2009 funnit att det inte finns något hinder enligt 1–10 §§ utlämningslagen mot utlämning av Sylvère Ahorugeze till Rwanda, se bilaga. I detta ligger bland annat en prövning av om Sylvère Ahorugeze på grund av sin härstamning, tillhörighet till viss samhällsgrupp, religiösa eller politiska uppfattning eller eljest på grund av politiska förhållanden löper risk att i Rwanda utsättas för förföljelse som riktar sig mot hans liv eller frihet eller eljest är av svår beskaffenhet (7 §) och om en utlämning vore uppenbart oförenlig med humanitetens krav (8 §). Högsta domstolen har inte heller vid en prövning enligt den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) funnit något lagligt hinder mot utlämning av Sylvère Ahorugeze till Rwanda. Högsta domstolen har i det sammanhanget uttalat att den utredning som föreligger i ärendet ger anledning att hysa tvivel om möjligheterna att erhålla en rättegång som uppfyller de i artikel 6 i Europakonventionen uppställda kraven på en rättvis rättegång, i första hand i fråga om Sylvère Ahorugezes möjligheter att själv få vittnen inkallade och förhörda under samma förutsättningar som mot honom själv. Högsta domstolen har vidare uttalat att det får förutsättas att behovet av ytterligare underlag för ett slutligt ställningstagande beaktas i den fortsatta beredningen.

0046 8 7865037

3

Av utredningen i ärendet framgår att Sylvère Ahorugeze motsätter sig utlämning. Han har till grund för sin inställning bland annat anfört att de vittnesuppgifter som ligger till grund för utlämningsframställningen är oriktiga och grundar sig på en komplott mot honom. Enligt Sylvère Ahorugezes uppfattning är de brott han begärs utlämnad för att anse som politiska brott. Han har vidare anfört att han riskerar förföljelse av de rwandiska myndigheterna eftersom han är hutu och han har även framhållit att han har flyktingstatus i Danmark. Vidare har han hänvisat till sitt dåliga hälsotillstånd och gjort gällande att en utlämning skulle vara uppenbart oförenlig med humanitetens krav. Slutligen har han anfört att han riskerar att få sina mänskliga rättigheter allvarligt kränkta om han utlämnas till Rwanda.

Av utredningen framgår vidare att en förundersökning gällande Sylvère Ahorugezes delaktighet i mord på omkring 25 personer den 7 april 1994 i Rwanda har genomförts i Danmark, men lagts ner av dansk åklagare med hänvisning till att ett åtal inte kunde förväntas leda till en fällande dom. De gärningar som åberopas till grund för utlämningsframställningen är dock vidare än den brottsmisstanke som den danska utredningen avsett.

Sylvère Ahorugeze har i utlämningsärendet varit berövad friheten som anhållen och häktad sedan den 16 juli 2008.

Skälen för beslutet

Sverige och Rwanda har tillträtt 1948 års konvention om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord. Av artikel 7 i konventionen framgår att parterna är skyldiga att medge utlämning i överensstämmelse med sina gällande lagar och traktater. I sammanhanget bör även understrykas att det finns ett intresse för att det internationella rättsliga samarbetet fungerar tillfredsställande vid denna typ av allvarlig brottslighet.

Regeringen delar Högsta domstolens bedömning att det inte finns något hinder enligt 1–10 §§ utlämningslagen mot att utlämna Sylvère Ahorugeze till Rwanda för de gärningar som avses i den rwandiska häktningsordern under åtalpunkterna 1–5.

Utöver utlämningslagens regler ska Europakonventionen beaktas i enlighet med lagen (1994:1219) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Av konventionens förbud mot tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, artikel 3, följer att en stat inte får lämna ut en person för lagföring för brott i ett annat land, om det påvisats påtagliga grunder för att anta att personen där löper allvarlig risk att utsättas för behandling i strid mot förbudet. Den omfattande utredning som finns tillgänglig i ärendet ger inte skäl för ett sådant

*Inlämnade
erhålls*

Carvante

0046 8 7865037

4

antagande. Den allmänna situationen avseende mänskliga rättigheter i Rwanda kan inte anses vara av sådan karaktär att den i sig skulle utgöra hinder mot utlämning av Sylvère Ahorugeze enligt artikel 3. Dödsstraff har avskaffats och ersatts med livstids fängelse. När det gäller brottsmisstänkta som överlämnas till Rwanda från en annan stat klargör en lagändring av den 21 november 2008 (lag 66/2008) att livstidsstraff inte får förenas med så kallade speciella åtgärder, vilket annars skulle kunna innefatta isolering. Lagen har trätt i kraft den 1 december 2008. Rwanda har byggt ett nytt fängelse, som bedöms uppfylla en acceptabel, internationell standard, som bland annat är avsett för denna kategori av dömda personer. Det finns inget i utredningen som talar för att systematisk eller stats sanktionerad tortyr eller omänsklig behandling av brottsmisstänkta eller dömda förekommer i Rwanda, vilket Sylvère Ahorugeze inte heller påstått i annat än allmänna ordalag. Det förhållandet att han har en etnisk bakgrund som hutu utgör inte tillräckligt skäl i sig för att anta att han riskerar att komma att utsättas för tortyr eller annan omänsklig behandling i hemlandet. Inte heller Sylvère Ahorugezes hälsotillstånd kan anses utgöra hinder mot utlämning enligt artikel 3 mot bakgrund av den restriktiva hållning som Europadomstolen intagit i frågor av detta slag. Regeringen finner därmed inte skäl att i detta fall frångå den bedömning som Högsta domstolen gjort.

En utlämning kan även stå i strid med bestämmelserna i artikel 6 i Europakonventionen om rätten till en rättvis rättegång. Enligt praxis från Europadomstolen förutsätts då, som Högsta domstolen anför, att den eftersökte personen på ett flagrant sätt förvägrats eller riskerar att förvägras en rättvis rättegång i den anmodande staten. Det krav som ställs för ett överförande från FN:s internationella tribunal för Rwanda (Rwandatribunalen), till vars avgöranden flera utländska beslut gällande utlämning hänvisar, innebär att tribunalen måste förvissa sig om att den misstänkte kommer att få en rättvis rättegång i den mottagande staten. Vid en jämförelse kan således konstateras att tribunalens prövning är betydligt striktare än den som enligt Europakonventionen ska göras i utlämningsärenden.

Mot bakgrund av att frågan om rätten till en rättvis rättegång i vissa avseenden särskilt tagits upp beträffande Rwanda finns det skäl att göra en närmare bedömning av de förhållanden som gäller brottsmisstänkta av nu aktuellt slag, det vill säga de som utlämnas från en annan stat för att lagföras för bland annat folkmord. Regeringen noterar särskilt att rättsutvecklingen i Rwanda under senare år har gått i en positiv riktning, vilket måste beaktas i de bedömningar som nu ska göras. Rwandatribunalens åklagare har också uppmärksammat detta och offentligt uttalat sin avsikt att under innevarande år på nytt ansöka om överförande av misstänkta från tribunalen till Rwanda. En fråga som särskilt har lyfts fram har varit tveksamheter beträffande den tilltalades möjligheter att höra vittnen till sitt eget försvar, något som utgör en

Fattvank
 i Rwanda
 i Rwanda

TRIP

Stadskam

0046 8 7865037

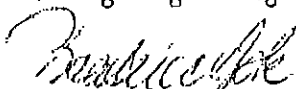
5

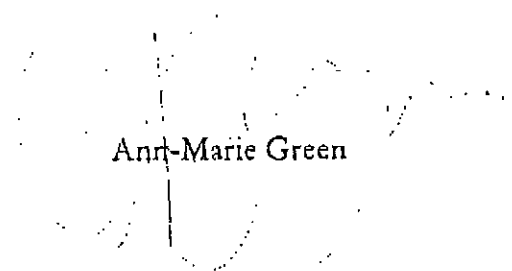
viktig aspekt av rätten till en rättvis rättegång. Av utredningen framgår dock att ny lagstiftning antagits under våren 2009 för att komma till rätta med de brister som Rwandatribunalen lyft fram. Det gäller förbättringar i fråga om möjligheterna att höra vittnen på annan plats, bland annat genom videolänk, och hinder mot lagföring för folkmordsförnekelse genom uppgifter som lämnas i ett vittnesmål. En annan fråga som berörts gäller det rwandiska rättsväsendets självständighet och opartiskhet. I detta avseende har dock Rwandatribunalens överklagandekammare i ett avgörande den 8 oktober 2008, åklagaren mot Munyakazi, uttryckligen konstaterat att det enligt tribunalens bedömning inte finns hinder mot ett överlämnande av misstänkta i dessa fall från tribunalen till Rwanda med hänvisning till bristande självständighet och opartiskhet inom rättsväsendet.

Utredningen ger inte stöd för att en utlämning av Sylvère Ahorugeze skulle stå i strid med bestämmelserna i artikel 6 i Europakonventionen om rätten till en rättvis rättegång enligt Europadomstolens praxis. Regeringen finner därmed, i likhet med Högsta domstolen, att ett beslut om utlämning är förenligt med artikel 6 i Europakonventionen. Inte heller finns det i detta fall något annat skäl att vägra utlämning med hänvisning till rätten till en rättvis rättegång.

Sylvère Ahorugeze begärs även utlämnad för gärningar som inte motsvarar brott enligt svensk lag, nämligen bildande av, medlemskap i samt ledning av en kriminell organisation vars syfte och existens består i att skada människor eller deras egendom, åtalspunkten 6. Under sådana förhållanden får enligt 4 § utlämningslagen utlämning inte ske. Framställningen ska därför avslås i denna del.

På regeringens vägnar

Beatrice Ask

Ann-Marie Green

Kopia till

Högsta domstolen (Ö 1082-09)
Åklagarmyndigheten, Riksåklagarens kansli (ÅM 2008/5318)
Internationella åklagarkammaren Stockholm, Lokal åklagare Uppsala
(AM-113718-08)